

ETHR

DOĞU TÜRKİSTAN İNSAN HAKLARI İZLEME DERNEĞİ

شەرقىي تۈركىستان ئىنسان ھەقلىرى كۆزىتىش جەمئىيىتى

EAST TURKISTAN HUMAN RIGHTS WATCH ASSOCIATION

مرصد تركستان الشرقية لحقوق الإنسان

**DOĞU TÜRKİSTAN'DAKİ ÇİN TOPLAMA KAMPI TUTSAĐI
GÜLBAHAR CELİLOVA ANLATTI**

704. KOĞUŞUN HİKAYESİ

Başlangıç 2013 yıllarına dayanan, Nisan 2017'den itibaren Çin'in devlet politikası haline gelen toplama kampları, Doğu Türkistan'ın bütün köy, kasaba, kırsal alanları ve şehirlerinde kurulmuştur. 2020 yılının üçüncü çeyreğine kadar 1200'e yakın toplama kampına, Çin'in sözde "mesleki eğitim" veya "yeniden eğitim" adı altında ilan ettiği resmi rakamlara göre en az sekiz milyon insan kapatılmıştır. Toplama kampları Yahudi Soykırımı'ndan sonra en büyük insan hakları ihlalleri ve insanlığa karşı suçların işlendiği, modern çağın en vahşi işkencelerinin yapıldığı, biyolojik ve tıbbi deney ve insan onurunu hiçe sayan uygulamaların sıradanlaştığı, insanların ana dillerinin yasaklanarak Çince konuşmaya zorlandığı, kadınlara yönelik toplu tecavüz ve her türlü zulmün reva görüldüğü, insan organlarının çalındığı ve insanların doğrudan katledildiği ölüm merkezleridir. Bu ölüm merkezlerinde tutulan beş kişiden ikisi kadındır. Bu kadınlar kamplara alındıktan sonra bütün hürriyetleri ellerinden alınmış olup, bazıları evlerinde bebeklerini emzirirken alınmış, bazıları evde çocuklarını beklerken, bazıları ise yurt dışından dönerken alınmıştır... Bazıları çocukları için, bazıları yaşlı anne babaları için kahrolurken, bazıları ise gençlik hayallerini kurma fırsatını dahi bulamamaktadır. 70 yaşın üzerindeki nineler torunlarından ayrı kalırken, insanın dayanamayacağı kalabalık odalarda hor görülmektedir. Aç ve susuz, üstelik kadın oldukları için savunmasız nice imanlı kızlar insanların önünde tecavüze uğramaktadır.

Toplama kampından kurtulup özgürlüğüne kavuşan çok az sayıda kadın yurtdışına çıkabilmiştir. Biz onların koğuş hikayelerinin sadece bir anını sizinle paylaşmak istiyoruz. Gülbahar Celilova onlardan biridir. Kampta milyonlarca kadın kurtarılmayı beklemektedir.

Çin'in Doğu Türkistan'da kurduğu toplama kampında uzun süre kalan kamp mağduru Gülbahar Celilova, Kazakistan vatandaşı Uygur Türküdür. Onun toplama kampındaki hikayesini kendi dilinden aktarıyoruz.

Gülbahar Celilova'nın toplama kampına alındığı tarih: 22 Mayıs 2017

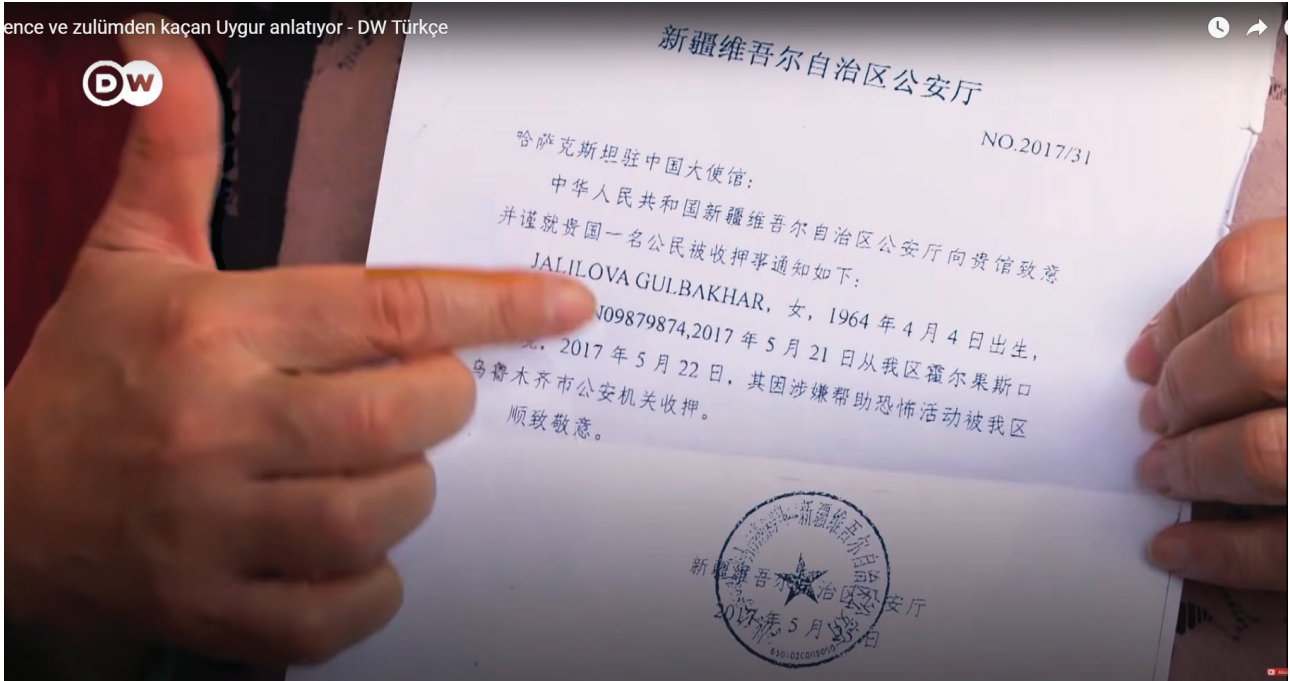
Gülbahar Celilova'nın Toplama kampında kaldığı süre: Bir yıl üç ay on gün (467 gün)

Gülbahar Celilova, 4 Nisan 1964 tarihinde Kazakistan'da doğdu. 1997 yılından itibaren 20 yıl boyunca Urumçi – Kazakistan arasında ticaretle uğraştı. 20 Mayıs 2017'de Urumçi'ye geldi, 22 Mayıs sabah saat 8:00'de üç polis tarafından otelden toplama kampına götürüldü.

Gülbahar Celilova'nın Kamptaki Hayat Hikayesi (anlattığı şekilde yazıldı)

22 Mayıs günü polisler beni polis merkezine götürdü. Sabah saat 8:00'den öğleden sonra 14:30'a kadar benim telefonumu aldılar ve inceleme yaptılar. Telefonumdan hiçbir problem çıkmayınca, beni bodrum katına indirdiler, sorguya aldılar. Birinci sorusu "Sen Türkiye'ye gitmişsin, orada kimler ile görüştün?" oldu. Ben "Kazakistan vatandaşıyım, ben Türkiye'ye gitmedim" dedim. Onlar "Sen Türkiye'ye gittin, biz bilgisayardan gördük" dediler. Ben gitmediğimi söyledim. Sonra önüme Çince bir evrak koydu ve bana "İmzala" dedi. Ben onlara Çince ve Uygurca yazıları okumayı bilmediğimi, Rusça eğitim aldığım için Rusça bildiğimi söyledim. Yazının benim anlayabildiğim bir dilde olmasını istedim. "Ben bunu imzalayamam, avukat tutmak istiyorum, dedim. Onlar "Eğer imzalamazsan, imzalayacağın yere götüreceğiz" diye tehdit etti. Saat 23:30'a kadar çocuklarımın ne zaman nerede doğduğunu, benim namaz kılıp kılmadığımı, çocuklarımın da namaz kılıp kılmadığını sordular. Sonradan öğrendiğime göre terör bağlantım olduğunu ve bunu itiraf ettiğimi yazan bir evrakı bana imzalatmaya çalışmışlar.

Beni sorguya aldığı anda ellerimdeki zinciri çıkardı, ama ayağımdaki zincirleri çıkarmadı. Bu şekilde (fotoğrafta gösterdiği gibi) oturdum, 24 saat boyunca su vermediler. Ben bu şekilde bağlı otururken, 27 yaşlarındaki bir adam geldi ve pantolonunun fermuarını açtı ve bana "istediğimiz belgeye imza atmazsan senin ağzına sokacağım" dedi. Ben ona "Senin annen yok mu? Senin bacın yok mu? Nasıl böyle yapabiliyorsun?" dedim. O bana doğru geldi ve başıma vurdu. Dedi ki "Sen kendine baksana, kime benziyorsun? Sen hayvana benziyorsun, sen nasıl benim annem olabilirsin! Sen nasıl benim bacım olabilirsin! Sen hayvana benziyorsun". Bu haldeyken ne yapabilirdim, kaçacak yerim yoktu.

Bu onların beni tutukladığı gün elime verdiği bir belge. Üzerinde Çince olarak adım, doğum tarihim, ne zaman tutuklandığım, neden tutuklandığım, terörist olduğum ve teröristlere yardım ettiğim yazıyordu. Çinli yetkililer kendisin neden beni terörist olarak gördüklerini hiçbir zaman açıklamadı.

Ben imza atmadıktan sonra saat 23:30'da beni No.3 Hapishanesi'ne (三刊) götürdüler. Bunu da sonra öğrendim. O hapishane Urumçi'de meşhurdur. Beni oraya götürdüğünde kadınlar da vardı, erkekler de vardı; onların önünde kıyafetlerimi çıkarttılar. Bana sarı renkli gömlek ile

bir spor pantolonu verdi. Her yerimi kontrolden geçirdiler. Benden idrar, kan aldı; yine hamilelik testi yaptı. Eğer hamile olursa kadınların karnındaki çocuğu düşürüp öyle hapishaneye atıyorlarmış. Benim gözümü, burnumu, her taraftan fotoğrafımı çektiler.

Beni 704 numaralı koğuşa götürdü. Kapıyı açtı ve beni iterek odaya soktular. Odada çok küçük zayıf ışıklı bir lamba vardı ve her zaman açık kalıyordu. Sadece benim kaldığım odada 40 kadın vardı; yirmi kadın iğne gibi ayakta duruyordu; o zamanlarda saçlarını kazımamışlardı, hepsinin saçları uzamış berbat görünüyordular. Ayaklarında pranga vardı, odadaki kadınların yarısından fazlasının ellerindeki kelepçe ayağındaki prangaya zincirle bağlıydı. Ben nereye getirildiğimi bilememiştim; burası delilerin kaldığı oda mı diye düşündüm. Sonra bağırdım, çığlık attım. Koğuştaki bir kadın bana, “Ağlama, ağlarsan çok ağır cezalar verilecek” dedi.

“Öyle bir odada kaldım ki, Penceresi yok, elimdeki resimde belki 15 kişi oturuyor, ama biz 40 kişi kalmıştık. Tuvalet aynı odadaydı. Hepimiz tuvalete bakarak oturuyorduk. Kadınlar tuvalete oturduğunda ve kalktığında her şey görünüyordu. Mecburduk. Çok sağlıksız şartlarda kalıyorduk. Yaklaşık 20 kilo zayıfladım.

Kampta kadınların adet döneminde kullanmaları için adet peti gibi bir şeyler vermiyorlardı. Orada karnımız aç yatıyorduk.

Hepimizin vücudu yara olmuştu. Saçlarımız bitlendi. Saçlarımızı kazdılar.

Her on günde bir polisler geliyorlardı ve bizi çırlıçıplak soyuyorlardı. Üç erkek polis kapının yanında ellerinde silahlarıyla duruyordu. Kapı açılıyor, sonra 10 kadın polis içeriye giriyordu.

Ellerimizi başımızın üstüne koyup oturtuyorlardı. Sonra içimizden dört kişinin adını söylüyordu. Bizi bir yerlere bir şeyler yazdılar mı, bir şeyler sakladılar mı diye kontrol ediyordu; çırlıçıplak üç kez elimizi başımıza koymuş vaziyette otur-kalk yaptırıyorlardı. 14 yaşından 80 yaşına kadar insan vardı.

Yeni doğum yapan kadınlar doğum yaptığı gün hastaneden hapishaneye getiriliyorlardı; çocukları ise hastanede kalıyordu; yeni doğum yapmış bir kadını getirip kampa kapatıyorlardı. Kadının sütleri akıyordu. Bu olay bana çok ağır gelmişti. Sütleri akıyor, çocuklarına veremiyorlardı. Çocuğu hastanede kaldığı için anne bebeğinin ne durumda olduğunu bilmiyordu. Çocuklarının nerede olduğu belli değildi. Benim yanıma da bir kadını getirmişti, o kadının göğsünden süt damlıyordu. O kadınlara sütü kesen ilaçlar veriyorlardı.

Eğer Uygurca konuşursak “Kim Uygurca konuşuyor?” diye bağırdılar ve bizi karanlık bir odaya kapatıyorlardı.

Biz her gün Çin Komünist Partisi’ne teşekkür ediyorduk. Komünist partinin marşlarını söylüyorlardı; sabahları o marşları söylemezsek en basiti bize yemek vermiyorlardı. Öğlen ve akşam aynı şekilde aynı şarkıları söylüyorlardı. Bize haftada bir kez Xi Jinping’in resmine 20

dakika baktırıyordu. Her haftada “pişmanlık dilekçesi” yazdırıyorlardı. Partiye olan teşekkürümüzü, bundan sonra iyi hayat yaşayacağımızı, bundan sonra çocuklarımıza Çince eğitim vereceğimizi, Çin’in dünyadaki yerinin birinci sırada olduğunu, çocuklarımızı Uygurca okullara göndermeyeceğimizi ifade eden “pişmanlık” yazısı yazdırıyordu. Her hafta aynı şekilde devam ediyordu.

Oradaki işler bir gün bir güne benzemiyordu. Bir haftada bir gün gelip bize iki tane ilaç veriyorlardı. Ne ilaç, ne için diye soramıyorduk. Kapının küçük penceresinden elimizi uzatıyoruz, ilacı alıp içiyorduk. İçene kadar gitmiyorlardı.

10 günde bir kez kolumuzdan iğne yapıyorlardı, kan alıyorlardı, elimizi kapının küçük penceresinden uzatıyorduk. Bedenimize nasıl bir şey enjekte edildiğini bilmiyorduk. Sonra öğrendik ki kampataki kadınların adetleri kesilmiş, acı ve açlık gibi şeyleri hissetmemeye başladık.

Kamplarda bize takılan kelepçeler böyledir. Beş kiloydu. Ellerimiz ve ayaklarımız her zaman kelepçeleniyordu. Ben kampta kaldığım bir yıldan fazla zaman içinde ayağımdaki kelepçelerle yaşadım. Hiç çıkartmadılar.

Eğer yan tarafımıza bakarsak, yani sağımıza, solumuza dönersek, önümüze eğilirsek ya da yere eğilirsek “Sen selam veriyorsun” diyordu ve “Namaz kıydın” diye ellerimizdeki kelepçeleri ayaklarımıza bağlıyorlardı. Biz tuvaletimizi yaptıktan sonra su kullanmıyorduk; eğer su kullanırsak bizi abdest aldınız diye cezalandırıyorlardı. Yeni gelen bir kız suyu açıp ellerini yıkamış, kızını kameradan görüp karanlık odaya kapatmıştı. “Sen abdest aldın, namaz kılacaksın” diye suçlamışlardı.

Hep sorguya çekiliyorduk, sorgu için iki polis geliyordu. Sorgu için iki yer vardı, biri yer altında ve 4 tane kamerası vardı. Bir diğeri de dışarıdaydı ve orada kamera yoktu. Onlar bizi dışardaki kamera olmayan odaya götürdüğünde aklına ne gelirse onu yapıyorlardı. Orada bulunmamın 89. gününe kadar beni götürmemişti. Sonrasında beni de götürdüler. Bayanları sorguya götürdüğünde başına siyah poşet giydirerek götürürlerdi. Orada sorguya götürülen kadınları gördüm; 24 saat, 72 saat süren sorgudan gelenler olmuştu. Vücudu dayak darbesinden mosmor oluyordu. Kamçı izleri, elektrik şoku izleri vardı; tırnakları sökülmiş, parmaklarına iğne batırılmış halde yüzü başı kanlarla dönerlerdi. Bedenlerinin her yerinde darp izleri oluyordu. Geceleri uyku saatlerinde başı ağrıdığına elimizi başlarına koyduğumuzda, başının vurulduğu için ezildiğini, yumuşak olduğunu hissederdik. İşkenceden aklını kaybeden kadınlar vardı. 10 günde orada gördüklerime dayanamayıp hastanelik oldum.

GULBAHAR JALILOVA

Kampta bulunduğum zaman içinde beraber kaldığım 200 kadının adını öğrendim. Oradaki kadınların hiçbir suçu yoktu. Onları telefonunda WhatsApp bulunduğu için ya da “Amin” yazısı olan resimleri bahane ederek tutuklamışlardı.

Bir aya kadar bizim saçlarımız bitlenmişti. Tüm vücudumuza yaralar çıkmaya başladı. Saçlarımızı yıkamaya izin vermiyorlardı. Sonrasında hepimizi sırayla kapının önüne çıkartıp makineyle saçlarımızı kazmışlardı.

Kampta aklını kaçıran çok kadın gördüm. Sebebi ise oradaki zulmün ağır olduğu, dayanamadığı içindi. Hatta kızım yaşında bir kız tuvaletini yaptıktan sonra pisliğini alıp dudağının üstüne ve altına sürerek “Ben erkek oldum” derdi ve oradaki pisliği alıp duvarlara yapıştırıyordu. Nasıl desek, kızcağız delirmişti.

Kampta işkenceden dolayı şehit olanları duyduk. Birkaç kez bizim koğuşta kadınlar düşüp bayıldı; biz bayıldı sanmıştık, beş on dakikaya kadar öyle yattıktan sonra gardiyanlar gelip sürükleyerek götürmüştü. Tekrar geri dönmemişti. Kadın ölmüştü. 27 yaşındaki Hürriyet isminde bir kadın vardı; yedi yaşındaki kızıyla beraber tatil için Türkiye'ye gitmişler, kadın Türkiye'den döndükten sonra tutuklanmışlar. O kadın da işkenceden dolayı aklını kaçırmıştı. Kadın koğuşta sürekli bağıriyordu. Onu dışarıya götürdü, ellerini ayaklarıyla beraber kelepçelemişti. Ben onu son gördüğümde tekerlekli sandalyede getirdiler. Kadın kendini kaybetmişti, bir gram canı kalmıştı. Sonradan onun öldüğünü öğrendim.

2017 senesi Nisan ayından itibaren Çin'in devlet politikası haline gelen toplama kampları, Doğu Türkistan'ın bütün köy, kasaba, şehir ve kırsal alanlarında kurulmuştur. 2020 senesinin üçüncü çeyreğine kadar 1200'e yakın toplama kampına en az sekiz milyon insan kapatılmıştır. Toplama kampları Holokost'tan sonra en büyük insan hakları ihlallerinin yapıldığı, modern çağın en vahşi işkencelerinin yapıldığı, tıbbi deney ve insan onurunu hiçe sayan uygulamaların sıradanlaştığı, insanların ana dillerinin yasaklanarak Çince konuşmaya zorlandığı, kadınlara yönelik toplu tecavüz ve her türlü zulmün reva görüldüğü ölüm merkezleridir. Bu ölüm merkezlerinde tutulan beş kişiden ikisi kadındır. Bu kadınlar kamplara alındıktan sonra bütün hürriyetleri ellerinden alınmış olup, bazıları evlerinde bebeklerini emzirirken alınmış, bazıları evde çocuklarını beklerken, bazıları ise yurt dışından dönerken alınmış... bazıları çocukları için kahrolurken, bazıları yaşlı anne babaları için, bazıları ise gençlik hayallerini düşünme fırsatını dahi bulamamaktadır. 70 yaşın üzerindeki neneler torunlarından ayrı kalırken, insanın duramayacağı kalabalık odalarda hor görülmektedir. Aç ve susuz, üstelik kadın oldukları için savunmasız nice imanlı kızlar insanların önünde tecavüze uğramaktadır. Toplama kampından kurtulup özgürlüğüne kavuşan çok az sayıda kadın yurtdışına çıkabilmiştir. Biz onların koğuş hikayelerinin sadece bir anını sizinle paylaşmak istiyoruz. Gülbahar Celilova onlardan bir tanesidir. Kampta milyonlarca kadın kurtarılmayı beklemektedir.